

Vaarwel, Moeder!

“Zijn mensen bomen of vogels?” las de schrijfster onderaan de foto die op het bureau stond. De foto was een dierbare herinnering aan haar vader. Door het raam scheen de lentezon over de helft van de foto. Aan het einde van de zin stond de datum, 27-04-1983, nog in het donker. Op de zwart-wit foto probeerde een jongetje van een jaar of twee te lopen. Met zijn rechterhand hield hij de hand van de vader van de schrijfster vast en met linkerhand die van haar zwangere moeder die zo’n jongetje zou willen hebben. Het jongetje droeg een donkere korte broek en een wit t-shirtje dat boven zijn navel kwam. Hij glimlachte blij.

Op het bureau, naast de foto lag een boek dat de schrijfster net uitgelezen had. Het boek ging over een jongen die voor de oorlog was geboren, maar door de oorlog alles, waar hij van hield, verloor. Na ongeveer vijftien jaar vond de jongen in een ander land zijn jeugdvriendinnetje terug. Zij was gevlucht met haar moeder nadat haar vader omgekomen was. Naast het boek lag een pen op het schrijfboekje. Nadat de schrijfster de brief van haar man in het boek gevonden had, kon zij zich niet meer concentreren. De brief eindigde met de volgende woorden: “... Ze zijn verspreid in onze gedachten en gevoelens. Ze bestaan in die kleine herinneringen. Ze bestaan zolang wij bestaan. Ze zijn ver weg maar toch dichtbij.”

Naast het bureau stond een kapstok waaraan haar zwarte broek, mantel, hoed en witte blouse hingen. Daaronder stonden haar zwarte schoenen. Toen haar vader stierf, kon de schrijfster niet naar de begrafenis, want begraven is nog steeds een mannelijke ritueel in veel landen. Zij vond dat toen niet erg. Zij hoorde later dat iedereen haast had en dat er vier mannen waren die de doodkist op hun schouders meenamen naar de begraafplaats. Onderweg droegen andere mannen vrijwillig de doodkist en de anderen volgden. De jongeren droegen witte hoeden of ze hielden hun rechterhand op hun hoofd. Ze waren bang dat de geest van haar vader zich in hun lichaam zou gaan nestelen.

Door het raam zag de schrijfster de “Vergeet me nietjes”. Vorige lente nog was zij aan het tuinieren en had zij haar man voor het laatst in levende lijve gezien. Na een tien jaar gingen ze scheiden. Hij stond op de stoep met zijn koffer en had zijn glimlach van de foto. Hij zei toen: “ Mensen zijn beide, bomen en vogels. De mens is een samenvatting van zijn persoonlijk verleden én toekomst. Door te kiezen bepaalt hij zijn toekomst en daarmee ook het verleden. Ik ben geboren en getogen elders. Ik ben een boom, een volgroeide boom. Jij bent een vogel, maar jij blijft voor mij een vogel in je nest op mij!”

Opeens zag de schrijfster dat het bureau en schrijfboekje en de foto hellemaal in het licht waren. Zij schreef: “Toen hij verdween, vroeg ik me af of hij een vogel was.”

10-01-2018

Hamed Khawary,
Drempt, Nederland